

NYT VÆRKTØJ TIL FM SOURCINGSTRATEGI: KOMPETENCER TIL AT NÅ ENERGIMÅL?

AF SUSANNE BALSLEV
NIELSEN, Adjungeret
professor, Oslo storby-
universitet

Forskning viser, at selvom Skånske Kommuner har pligt til at lave en energieffektiviserings strategi, lider både planlægning og implementering under for ringe kompetencer til energieffektiv FM. Resultatet er at energimålsætninger ikke nås, og at effektiviseringspotentialer forbliver potentialer. Derfor har en projektgruppe – to forskere og en rådgiver – udviklet et værktøj til at understøtte FM organisationers sourcingstrategier. FM-organisationer som skal levere på energimålsætninger, kan med fordel bruge kompetencematricen til at afklare hvilke kompetencer der haves in-house, og hvilke som evt. må rekrutteres eller tilkøbes for at energieffektivisere professionelt.

HVOR KOMPETENTE VIL I VÆRE IN-HOUSE?

Som i den nye ISO standard starter enhver FM strategi med at tage udgangspunkt i den konkrete organisation. For nogle organisationer er energiledelse en væsentlig funktion, som man ønsker at have internt på et højt kompetenceniveau, mens det for andre er en funktion, som bedre tilvejebringes ved, at man køber ekspertisen udefra. Matricen anvender fire kompetenceniveauer (Uvidende, begynder, erfaren, professionel) og sætter ord på, hvad det vil sige at arbejde professionelt med energieffektivisering anno 2018. Matricen er tænkt som et dialogværktøj, der kan videreudvikles og tilpasses efter behov.

PÅ HVILKET KOMPETENCE NIVEAU ER I I DAG?

Med mindre man selv er ekspert, kan det være svært at vurdere hvad en energieffektiviserings proces består i og hvilke kompetencer der faktisk er nødvendige for at planlægge, gennemføre og evaluere energieffektiviseringer. Kompetencematricen er bygget op omkring fire kerneprocesser i energieffektivisering:

1. Kendskab til udgangspunktet herunder: data om ejendomsportefølje og energiforbrug
2. Kompetencer til at planlægge og implementere
3. Kompetencer til at idriftsætte og supervisere
4. Kompetencer til at følge performance og gennemføre korrigerende tiltag

Læs om de skånske erfaringer og download forskningsartiklen gratis fra tidsskriftet "Sustainability".
Original artiklen er forfattet af Christian Stenqvist, Susanne Balslev Nielsen og Per-Otto Bengtsson.
<https://www.mdpi.com/2071-1050/10/5/1674>

NÅ MÅLET MED STØRRE FORUDSIGELIGHED

Brugerne af værktøjet kan være offentlige FM organisationer, som vil evaluere og udvikle sin egen modenhed/formåen inden for energieffektiv FM. Private og eksterne energiserviceleverandører kan tilsvarende anvende modellen som et værktøj til at indlede dialog med og evaluere potentielle kunder (f.eks. offentlige FM organisationer) om skræddersyede energiservice-løsninger, der skaber værdi for kunden. Kompetencematrixen for energieffektiv FM, er blevet testet af både

begge målgrupper. Ifølge branchepartneren EVU har den bidraget til betydelig mersalg for dem. Ved en workshop i foråret 2015 fik et stort antal energi- og miljøstrateger fra skånske kommuner kendskab til modellen, hvilket udelukkende medførte positive tilbagemeldinger.

Så frem med blyanten og lav en selvdiagnose af jeres kompetenceniveau og dermed jeres professionalisme i forhold til energieffektivisering. Måske er der behov for at justere jeres sourcingstrategi for at komme sikkert i mål.

BOKS 1: UDVIKLINGSTRAPPE FOR ENERGIEFFEKTIV FM I KOMMUNER

Hvis din organisation er ambitiøs med CO2 reduktioner og energieffektivisering, må du sikre at dig at faktisk har kompetencer til at komme i mål. Brug matrixen til dialog om jeres kompetencer og behov. Hvilke kompetencer har I i dag, og på hvilket niveau vil I gerne være fremover?

Orientering

- Bevidsthed om problemet
- Opfattelsen af energieffektivisering som løsning
- Datagrundlag om energiforbrug
- Information om potentialer

Planlægning og implementering

- Udbud af energieffektiviseringer
- Projektering af energieffektiviseringer
- Finansieringsløsninger
- Forberedelse og installation af tiltag

Drift og overvågning

- Teknisk drift og energioptimering
- Brugerinvolvering og adfærd
- Måling og opfølgning

Demonstration af energibesparelser og andre fordele

- Indikatorer for energipræstation
- Andre fordele fra energieffektivisering

KOMPETENCEMATRISE – på hvilket niveau finder du/I dig og har I brug for hjælp til at komme på et erfarent eller professionelt niveau?

HOVEDFASE	PROCESSE	NIVEAU 0 – UVIDENDE	NIVEAU 1 – BEGYNDER	NIVEAU 2 – ERFAREN	NIVEAU 3 – PROFESSIONEL
ORIENTERINGSFASE	Bevidsthed om problemer, der skyldes et højt energiforbrug (f.eks. økonomisk, miljømæssigt og socialt).	Ingen bevidsthed om eller benægtelse af sådanne problemer.	Bevidsthed og accept af nogle problemer.	Accept af sådanne problemer og følelse af ansvar for problemløsning.	Sikre, at forandring er muligt og ser mange handlemuligheder, der er tilpasset organisationens mission og strategi.
	Opfattelse af energieffektivisering som relevante, effektive og omkostningseffektive løsninger.	Energieffektivitet er ikke en løsning.	Energieffektivitet kunne være en af flere tilgængelige løsninger (f.eks. ændret energiforsyning, frasalg af ejendom mv.).	Energieffektivitet er en relativt effektiv løsning. Der arbejdes med målsætninger og vurderinger af omkostningseffektivitet.	Har udarbejdet velovervejet strategisk energieffektivitetsplan med mål, handlingsplan og praksis for at dokumentere fremskridt.
	Adgang til oplysninger / data på bygninger, energiforbrug og reference til energi-baseline.	Ingen adgang eller uvidende om sådanne oplysninger/data.	Har nogle, men ufuldstændige oplysninger (f.eks. mangler nogle objekter, perioder eller energikilder) evt. fordi oplysningerne delvist er baseret på faktureringsdata.	Adgang til information på bygningsniveau for tidligere år baseret på faktureringsdata eller regelmæssige måleraflysninger.	Regelmæssig og automatisk måleraflysninger informere om energiforbrug i realtid og med detaljerede oplysninger om bygningens brug, evt. fejl og forsyning.
Adgang til og håndtering af oplysninger om bygningers potentiale til forbedring af energieffektivitet.	Energirevisioner har ikke været foretaget eller de er på anden måde blevet glemt (fx rapporter hos i skrivebords-skuffe eller hos tidligere medarbejdere).	Nogle energirevisioner har været foretaget, men der er brug for mere specifikke gennemgange for at kunne vurdere teknologiske og økonomiske effektiviseringspotentialer.	Energirevisioner er gennemført for de fleste bygninger og yderligere analyser foreligger for prioriterede bygninger.	Energirevisioner og analyser er foretaget for alle bygninger. Information om tekniske og økonomiske effektiviseringspotentialer bruges til langsigtet vedligeholdelsesplan. Overvågning af bygningernes energibrug bidrager også til at prioritere renoveringsaktiviteter.	